

E L G U S T P E R L A
L E C T U R A * E L G U

** El Gust per la Lectura*

2009-2010
Educació Secundària

Novel·la de detectius

S T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E
R L A L E C T U R A * E
L G U S T P E R L A L
E C T U R A * E L G U S
T P E R L A L E C T U
R A * E L G U S T P E

** Guia per al professorat*

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

**** El Gust
per la Lectura***

**2009-2010
Educació Secundària**

Novel·la de detectius

**NOEMÍ BAGÉS FORTACÍN
NÚRIA IVERN MORETÓ**

Direcció General de Planificació i Entorn
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d'Immersion i Ús de la Llengua

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

Índex

Presentació	9
Orientacions per al professorat.....	11
Bibliografia	15
1. Introducció al gènere de detectius.....	17
1. Història d'un gènere.....	19
2. Detectius i detectives.....	19
2. <i>El gos dels Baskerville</i> , d'Arthur Conan Doyle	21
Abans de llegir.....	23
1. Arthur Conan Doyle	23
2. Sherlock Holmes.....	23
3. L'autor i el personatge.....	23
4. El clima en <i>El gos dels Baskerville</i>	23

Comprensió lectora	24
1. Capítol u: «El senyor Sherlock Holmes»	24
2. Capítol dos: «La maledicció dels Baskerville»	24
3. Capítol tres: «El problema»	25
4. Capítol quatre: «Sir Henry Baskerville».....	26
5. Capítol cinc: «Tres caps per lligar».....	27
6. Capítol sis: «Baskerville Hall»	27
7. Capítol set: «Els Stapleton de Merripit House»	27
8. Capítol vuit: «Primer informe del doctor Watson»	28
9. Capítol nou: «La llum de l'erm»	28
10. Capítol deu: «Extractes del diari del doctor Watson».....	29
11. Capítol onze: «L'home del penyal»	30
12. Capítol dotze: «Mort a l'erm».....	30
13. Capítol tretze: «Parant la xarxa»	31
14. Capítol catorze: «El gos dels Baskerville»	31
15. Capítol quinze: «Visió retrospectiva»	32
Després de llegir	33
1. Qui és qui?	33
2. El detectiu.....	33
3. El narrador	34
4. El criminal.....	34
5. La trama.....	35
6. El text.....	37
7. Emulant Holmes... o l'assassí	40
8. <i>221b de Baker Street</i>	40
3. Deu negrets, d'Agatha Christie	41
Abans de llegir	43
1. Què en sabem, d'Agatha Christie?.....	43
2. L'escenari de la novel·la	43
Comprensió lectora	44
1. Capítol u	44
2. Capítol dos.....	44
3. Capítol tres	44
4. Capítol quatre.....	46
5. Capítol cinc.....	46

6. Capítol sis	47
7. Capítol set	47
8. Capítol vuit	47
9. Capítol nou	48
10. Capítol deu	49
11. Capítol onze.....	49
12. Capítol dotze.....	49
13. Capítol tretze	50
14. Capítol catorze.....	50
15. Capítol quinze	50
16. Capítol setze.....	51
17. Epíleg.....	51
18. Document manuscrit... ..	51
Després de llegir	53
1. Qui és qui? Els personatges	53
2. Ens comuniquem?.....	55
3. Seguim les pistes?	57
4. De quins temes parlem?.....	57
5. L'estructura de la novel·la: Quin misteri!	58

Presentació

Aquest dossier, que tracta la novel·la de detectius, se centra en l'estudi de les obres més emblemàtiques dels dos autors més representatius del gènere: Arthur Christie i Arthur Conan Doyle.

De l'autora, es treballa la novel·la *Deu negrets* (*And Then There Were None*, en l'original), en la qual deu personatges es troben en una illa i moren, d'un en un, de forma misteriosa. Els personatges arriben a la conclusió que l'assassí o assassina ha de trobar-se en el grup, per la qual cosa comencen una sèrie d'investigacions i recels comunes.

De l'autor, es tracta la novel·la *El gos dels Baskerville* (*The Hound of the Baskervilles*), considerada per un sector de la crítica literària la millor novel·la de detectius de la història. En aquesta narració, el cèlebre detectiu Sherlock Holmes i el seu ajudant, el Dr. Watson, han de descobrir un assassí que, segons el parer de moltes persones, és sobrenatural. Raó i superstició se superposen en un paratge sinistre i perillós.

El dossier el constitueixen dos blocs diferenciats: d'una banda, la guia didàctica (document que llegiu ara mateix) i, de l'altra, el quadern per a l'alumnat, en el qual es recopilen les activitats proposades.

En la guia didàctica, destinada al professorat, hi trobareu les orientacions al professorat (objectius, continguts i criteris d'avaluació), la bibliografia consultada i, finalment, el solucionari de les activitats.

El quadern de l'alumnat està format per tres blocs.

D'entrada, una introducció al gènere de detectius, comuna a totes dues obres. S'hi treballa el gènere (orígens, característiques i principals autors i autores), i se'n distingeixen les tipologies narratives: novel·la-enigma, novel·la policíaca i novel·la negra. També s'hi referencia el seu conreu als Països Catalans. A manera de joc, es repta l'alumnat a posar a prova la seva capacitat d'observació, de deducció i d'anàlisi, amb la intenció d'engrescar-lo a identificar-se més fàcilment amb el personatge que ha d'investigar els fets narrats.

A continuació, dos blocs d'activitats cadascun dels quals es correspon amb una de les obres treballades. L'estructura que presenten és la següent:

- Un apartat amb activitats a realitzar abans de llegir, que tenen l'objectiu d'introduir l'autor i l'autora, motivar l'alumnat a la lectura i establir connexions amb coneixements adquirits anteriorment.
- Un segon apartat, en el qual es treballa profundament la comprensió del text. Les activitats estan organitzades per capítols a fi de facilitar al professorat de marcar el ritme de lectura que cregui oportú.
- En darrer lloc, un apartat amb activitats per fer després de llegir. Les activitats que hi apareixen pretenen la reflexió sobre la forma i el contingut de l'obra escollida i el foment de la creativitat de l'alumnat.

El nombre d'activitats proposades és elevat, i la seva tipologia és molt diversa, amb la intenció que cada professor o professora pugui triar les que consideri més adequades.

Orientacions per al professorat

1 Objectius

- Fomentar el gust per la lectura, valorant-la com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.
- Descobrir la lectura com una eina de creixement i enriquiment personal.
- Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.
- Identificar els elements que configuren una obra literària (temps, espai, personatges, estructura, temes i argument) i analitzar-los.
- Planificar i produir textos de tipologies diverses utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics.
- Fer ús a l'aula de les tecnologies de la informació i la comunicació amb autonomia i esperit crític, els mitjans de comunicació social i les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.
- Desenvolupar l'esperit crític de l'alumnat per tal que sigui capaç de debatre, amb arguments i respecte, les idees pròpies i d'altri.
- Interaccionar, expressar-se i comprendre oralment, per escrit o audiovisualment, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.
- Relacionar Agatha Christie i Arthur Conan Doyle amb la novel·la de detectius i amb d'altres autors que han conreat el mateix gènere.
- Estimular la creativitat de l'alumnat.
- Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües.

2 Continguts

2.1 Dimensió comunicativa

- Comprensió i interpretació de textos escrits amb atenció a les característiques específiques dels textos narratius.
- Planificació i producció, oral i escrita, de textos de diverses tipologies i gèneres: narratius, expositius, informatius, epistolars i descriptius.

- Participació en debats orals sobre temes relacionats amb el contingut de les novel·les.
- Ús de les tecnologies d'aprenentatge i de coneixement, i dels llenguatges audiovisuals.
- Resolució d'entreteniments lingüístics.
- Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.
- Participació en la interacció com a eina per a prendre consciència dels valors i sentiments propis i aliens, i per a la regulació de la conducta.
- Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.
- Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, dels mecanismes de formació de paraules i de frases fetes i refranys.
- Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.
- Cerca d'informació i hàbits de consulta per comprendre i ampliar el contingut dels missatges, utilitzant estratègies prèvies a la cerca i amb recurs a fonts diverses.
- Elaboració i organització del missatge audiovisual: combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals, icònics i sonors.
- Identificació i coneixement de les característiques dels discursos argumentatius, expositius, administratius elaborats, i de la conversa formal.

2.2 Dimensió estètica i literària

- Lectura d'obres de literatura de gènere detectivesc seguint un itinerari literari.
- Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i a interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.
- Anàlisi dels elements que configuren una obra literària (personatges, lèxic, estructura narrativa, temps, espai, temes i argument) i dels elements narratius de les obres treballades.
- Coneixement de les dades més significatives i rellevants de les biografies d'Agatha Christie i d'Arthur Conan Doyle i de l'obra més representativa d'ambdós (*Deu negrets* i *El gos dels Baskerville*, respectivament).
- Identificació del context històric i social de les obres literàries i reflexió sobre la relació de l'obra amb el seu context.
- Identificació del gènere literari detectivesc, i de les tipologies novel·la-enigma, novel·la policíaca i novel·la negra, i dels seus orígens i característiques principals.
- Desenvolupament de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, de la naturalesa humana, de les relacions entre les persones i d'un mateix.
- Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versionat o elaboració a partir de models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits en les lectures

2.3 Dimensió plurilingüe i intercultural

- Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva, una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge, i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.

- Conscienciació de pertànyer a una comunitat lingüística, social i cultural, i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.
- Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses, com ara en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles (audiovisual, Internet, material de consulta).
- Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.
- Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.
- Interès per parlar correctament la llengua pròpia i les apreses en el currículum escolar.
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències. Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.

3 Criteris d'avaluació

L'avaluació inicial pot realitzar-se amb una tria de les activitats que configuren l'apartat «Abans de llegir», on s'intenta relacionar el món de l'alumne amb la novel·la que ha de llegir i l'estimulació de records de coneixements previs.

L'avaluació sumativa, un cop llegida i treballada l'obra, pot realitzar-se amb una recopilació d'activitats proposades en els apartats «Comprensió lectora» i «Després de llegir». És important incidir en la comprensió del text narratiu i en la capacitat d'extreure conclusions de l'obra literària, tant pel que fa a aspectes tècnics (argument, temps narratiu, punts de vista, estructura...) com temàtics o d'intencionalitat.

A més, altres aspectes poden ajudar a elaborar una pauta d'avaluació de l'alumnat:

- Participar activament i reflexivament en les activitats realitzades a l'aula.
- Comprendre i sintetitzar fragments de l'obra.
- Cercar informació utilitzant estratègies diverses.
- Produir pautadament i acuradament textos de diferents tipus: narratius, expositius, informatius, epistolars i descriptius, prenent com a model un text literari treballat a l'aula.
- Identificar les característiques principals del gènere de detectius.
- Mostrar interès per l'aprenentatge.
- Usar de manera crítica les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.
- Respectar els torns de paraula i les opinions dels altres.
- Tenir cura de la presentació de les activitats i fer-ho de manera puntual.
- Treballar de manera autònoma, tant individualment com en grup, i prendre consciència de la importància i satisfacció posterior per la feina feta correctament.

DidiGames. *Stars Differences* [pàgina web]. <http://www.didigames.com/stars-differences.html> [Consulta: gener 2010]

George J. Lamont. *And Then There Were None. Novel Study Unit Key* [qüestionari en línia]. <http://members.fortunecity.com/dorge/andthenk.htm> [Consulta: 1 d'octubre 2009]

Kershner, Jim: "After 96 years, a message in a bottle received" [article en línia]. *The Seattle Times* http://seattletimes.nwsourc.com/html/localnews/2008985377_webbottle04m.html [Consulta: 22 de juny 2010]

Lluveras, Pilar i altres. *Psico-ajuda.cat* [web]. <http://start10g.ovh.net/~psicoaju/wordpress/category/tests/> [Consulta: 22 de juny 2010]

Macmillan. *And Then there Were none. Teachers Guide*(2001)[guia didàctica en línia]. <http://media.us.macmillan.com/teachersguides/9780312979478TG.pdf> [Consulta: 1 d'octubre de 2009]

Masterpiece Theatre. *The Hound of the Baskervilles. Teacher's Guide* [guia didàctica en línia]. <http://www.pbs.org/wgbh/masterpiece/hound/tguide.html> [Consulta: 1 de setembre2009]

Monkey Notes. *And Then there Were None Study Guide* [guia didàctica en línia]. <http://www.pinkmonkey.com/booknotes/monkeynotes/pmAndThen02.asp> [Consulta: 1 de setembre 2009]

Mysterynet. *Agatha Christie.* [web]. <http://christie.mysterynet.com/> [Consulta: 1 d'octubre 2009]

NYS Theatre Institute. *Agatha Christie's And Then There Were none. Study Guide* [guia didàctica en línia]. http://www.nysti.org/images/pdfs/attwn_sg.pdf [Consulta: 1 de setembre 2009]

Senyor Enigma. [bloc] <http://senyorenigma.blogspot.com/search/label/Pensament%20Lateral> [Consulta: 12 de gener 2010]

SparkNotes Editors. *SparkNote on And Then There Were None* [guia de lectura en línia]. SparkNotes LLC. 2002. <http://www.sparknotes.com/lit/andthenthere/> [Consulta: 1 de setembre 2009]

SpyShops [web] <http://www.spyshops.com> [Consulta: 1 de febrer 2010]

Televisió de Catalunya. *Què fa la policia científica dels Mossos d'Esquadra?*[vídeo en línia] <http://www.tv3.cat/videos/376399> [Consulta: març de 2010]

The Police. *Message in a bottle* [vídeo en línia]. http://www.youtube.com/watch?v=8QfoBHH8_Pk [Consulta: juny de 2010]

Yupis. *The Silver Earring* [pàgina web] <http://ca.yupis.org/joc-USpul/> [Consulta: gener de 2010]

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

L A L E C T U R A *

Introducció al gènere de detectius

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

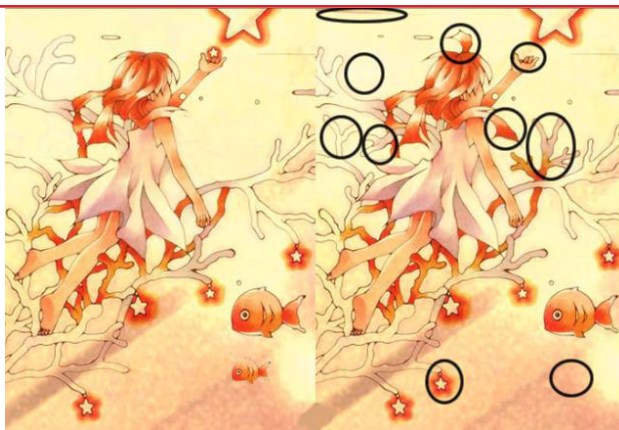
1

1 Història d'un gènere

- 1.1 Activitat lliure.
- 1.2 Edgar Allan Poe / *Els crims del carrer de la Morgue*
Arthur Conan Doyle / *Estudi en escarlata*
Agatha Christie / *Assassinat a l'Orient Express*
Rafael Tasis / *Un crim al Paralelo*
Manuel de Pedrolo / *Joc Brut*
Jaume Fuster / *De mica en mica s'omple la pica*
Maria Antònia Oliver / *Estudi en lila*
Isabel-Clara Simó / *La veïna*
Maria Aurèlia Capmany / *El jaqué de la democràcia*

2 Detectius i detectives

- 2.1 Activitat oberta. A manera d'orientació: Sèries com *The Closer*, *CSI*, *Medium*, *Rex*, *El detectiu Conan*, *Navy*.
- 2.2 Activitat lliure.
- 2.3 Resposta lliure.
- 2.4 Activitat oberta.
- 2.5

- 2.6
 - a) L'home entra a casa i pregunta a la seva filla (sense veure-la) si és a casa. Si aquesta respon, és que és a casa i, si no respon és que no hi és.
 - b) El bruixot és lleig, ja que és l'única característica comuna a les descripcions dels tres personatges que l'han vist.
 - c) Activitat lliure.

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

L A L E C T U R A *

El gos dels Baskerville,
d'Arthur Conan Doyle

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

Abans de llegir

1 Arthur Conan Doyle

1.1 Lectura.

2 Sherlock Holmes

2.1 Lectura.

3 L'autor i el personatge

3.1

1. a. l'espiritisme
2. c. una certa gelosia
3. c. aprofitant el temps lliure que li deixava la manca de clients
4. b. d'un pacient anomenat Moriarty
5. a. del seu professor, Joseph Bell
6. c. li va suposar un judici per atacs a la corona
7. b. perquè pogués aparèixer Holmes, que ja havia mort
8. b. llibres de medicina
9. a. dubten
10. b. immodest
11. b. l'adreça de l'autor
12. a. va ser la primera que va pronunciar Holmes en intervenir per primer cop a *Estudi en escarlata*

4 El clima en *El gos dels Baskerville*

4.1

1. *Aiguamoll*. Terreny inundat o almenys amarat d'aigua d'una manera permanent.
2. *Taigà*. Bosc d'avets i d'altres coníferes que es fa a les terres fredes boreals.
3. *Erm*. Lloc no conreat, desert, àrid, amb vegetació esclarissada, formada sobretot per plantes herbàcies o per petites mates.
4. *Tundra*. Vegetació de les terres àrtiques, sense arbres, constituïda sobretot per pradells i per poblacions de molses i líquens.

4.2 Activitat oberta.

Comprensió lectora

1

Capítol u: «El senyor Sherlock Holmes»

1.1

Indicis a partir del bastó	Deduccions de Watson	Deduccions de Holmes
Té cops i la virolla gastada.	És un metge gran, apreciat. És de poble i fa les visites a peu.	És un metge de poble i camina molt.
Duu la inscripció: «Dels companys del CCH.»	L'hi han regalat els membres del <i>Club de Caçadors</i> d'algun lloc, en agraïment a les seves atencions mèdiques.	L'hi han regalat els companys del Charing Cross Hospital. Deu ser jove, de menys de 30 anys. Un metge gran amb reputació no deixaria de treballar a l'hospital de Londres.
El bastó és una mostra de gratitud. S'oblida del bastó.	_____	És de caràcter afable, sense ambició. És despistat.
Senyals de dentadura.	_____	Té un gos més gros que un terrier i més petit que un mastí.

1.2

Sherlock Holmes.

2

Capítol dos: «La maledicció dels Baskerville»

2.1

Autor de l'escrit: Hugo Baskerville	Destinatari: Rodger i John Baskerville
Data: 1742	(fills de l'autor)
<p>Trama de la llegenda:</p> <p>El malvat Hugo Baskervill rapta una noia. Ella, atemorida, s'escapa i travessa l'erm. Ell la persegueix. Els companys els troben tots dos morts. Sobre el cadàver de l'home hi havia un gos enorme, d'ulls flamejants i ullals regalimants de sang, que li mossegava el coll. Començava la maledicció dels Baskerville. Altres Baskerville han mort de manera misteriosa.</p>	
<p>Objectius de l'escrit:</p> <ul style="list-style-type: none"> – No témer el passat, sinó ser prudents en el futur. – Demanar-los que no travessin l'erm de nit. 	

2.2 La qualifica de conte de fades.

2.3

MORT DE SIR CHARLES BASKERVILLE	
Barrymore	Localització del cadàver: passeig dels teixos. Característiques de les petjades: canvien de forma després de la porta de l'erm. Què va fer? Va estar aturat una estona davant la porta de l'erm.
Murphy	Què va sentir? Crits.
Dr. Mortimer	Estat del cadàver: sense senyals de violència, però amb la cara desfigurada. Probable mort per esgotament, ja que patia del cor.

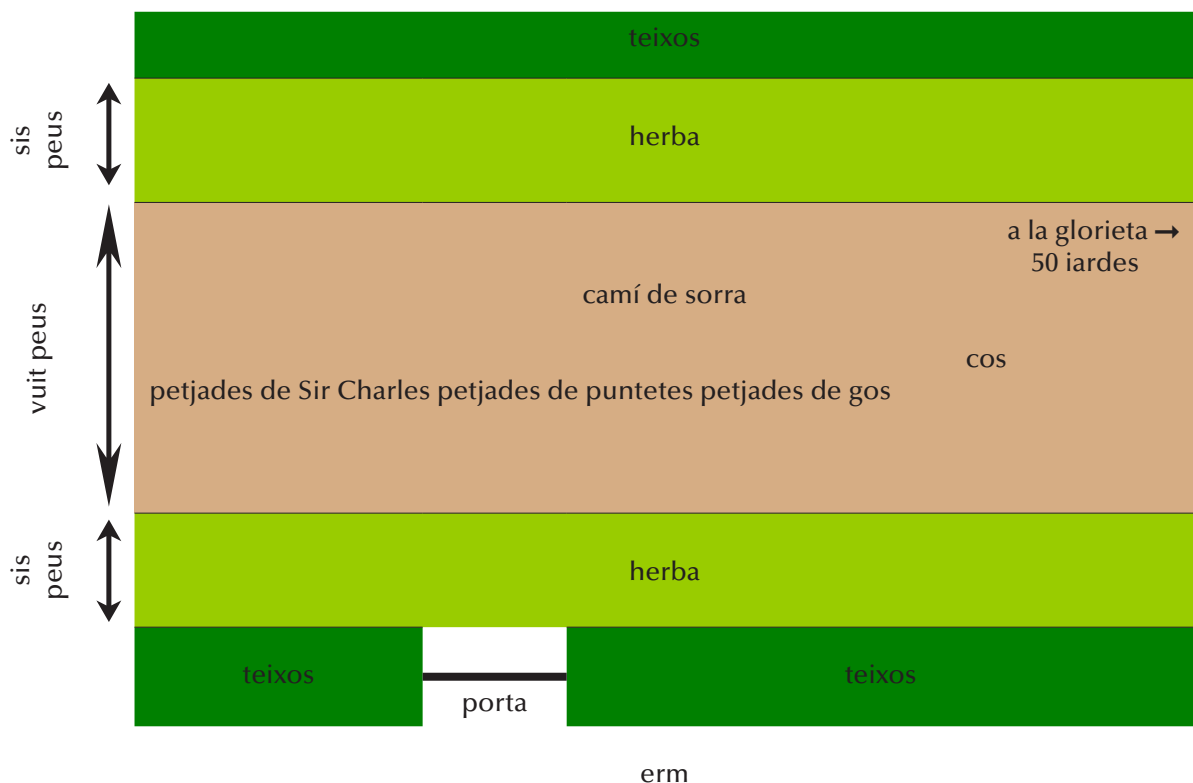
2.4

Sobre els costums de Sir Charles	Creia en la llegenda. Tenia por. No hauria sortit mai a passejar per l'erm sense un motiu.
Sobre un animal	Ell mateix va ser testimoni de l'existència d'un animal gran, negre. Li semblà un vedell.
Sobre les petjades	Quan va anar a veure el cadàver, a més de les de <i>sir</i> Charles i les de Barrymore (que era qui havia descobert el cadàver), hi havia les d'un gos enorme.

2.4 Per no semblar supersticiós (té reputació d'home de ciència) i per no contribuir al despoblament de la zona.

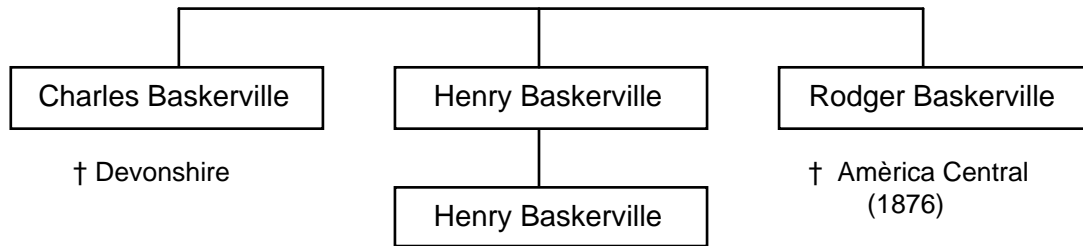
3 Capítol tres: «El problema»

3.1

3.2 Alguns testimonis (camperols, un pagès i un ferrador) han vist un animal enorme, lluminós, esfereïdor i espectral.

3.3

3.4 Al seu avantpassat Hugo.

3.5 Sobre com ha d'actuar amb el nou hereu de la casa (no pas per resoldre l'assassinat). No vol dur-lo a viure a la casa perquè creu en alguna força sobrenatural i diabòlica, però sap que el final de la presència dels Baskerville a la zona significa, també, el final de la seva prosperitat.

3.6 Esbrinar si la mort de Sir Charles ha estat un crim i, en tal cas, com s'ha esdevingut.

3.7 Que Sir Charles corria fugint d'algú (ho demostren les petjades de puntetes) i que algú esperava a la porta de l'erm.

4 Capítol quatre: «Sir Henry Baskerville»

4.1 Que s'allunyi de l'erm.

4.2

1. Dedueix de quin diari i de quin article s'han retallat les paraules.	✓
2. La persona que l'ha fet és esquerrana.	
3. Les tisores utilitzades per retallar les paraules són de fulla curta.	✓
4. L'exemplar del diari era d'una sala de lectura pública.	
5. La pega utilitzada és típica d'artistes bohemis.	
6. L'anònim està fet amb presses.	✓
7. La persona que l'ha fet tenia por de ser descoberta in fraganti.	✓
8. La lletra de la paraula erm, escrita a mà, és d'una persona poc il·lustrada.	
9. L'adreça del destinatari ha estat escrita en un hotel.	✓
10. La tinta ha estat aigualida per aprofitar la resta d'un tinter.	

4.3 Li han robat una de les botes que s'acabava de comprar.

4.4 Ho diu perquè no té clar si els fets que s'han produït són causats per alguna cosa sobrenatural o no.

4.5 Saber si algú els segueix.

4.6 Esbrina el número del cabriolé on viatjava l'home que vigilava Sir Henry: 2704.

5 Capítol cinc: «Tres caps per lligar»

5.1

1. c. No. És una manera d'aconseguir informació de manera indirecta.
2. b. Que està molt aïrat.
3. b. Li han robat una bota vella i li han tornat la nova.
4. a. Per saber si era a casa i descartar que fos l'home que els seguia.
5. c. Econòmic.
6. c. Viurà a casa del Dr. Mortimer fins que s'aclareixi tot.
6. a. S'instal·larà a Devonshire amb Watson.
7. c. Sherlock Holmes.
8. b. Establir si Barrymore és a Baskerville Hall, trobar el *Times* retallat i la informació del cotxer.

6 Capítol sis: «Baskerville Hall»

6.1

1. Sr. Barrymore	5. Pagès núm. 2	9. Srta. Stapleton
2. Sra. Barrymore	6. Dr. Mortimer	10. Frankland
3. Mosso d'estable	7. Sra. Mortimer	11. Veí núm. 1
4. Pagès núm. 1	8. Stapleton	12. Veí núm. 2

6.2

Holmes	Encarrega a Watson que observi i l'informi.
Aconsella a Sir Henry que no surti a l'erm de nit.
Watson	Mentre prova d'adormir-se, sent el plor d'una dona.
Selden	Fuig de la presó de Princetown i s'amaga a la zona.
Barrymore	Informa Sir Henry que deixarà de treballar per a ell.
Sir Henry	Troba Baskerville Hall esfereïdora i tènica.

- 6.3** Representen tots els avantpassats Baskerville, des de l'època de la reina Elisabet I fins a l'època de la regència.

7 Capítol set: «Els Stapleton de Merripit House»

7.1

Fa que Baskerville Hall no els sembli la mateixa casa. Ja no la troben tan tènica.

7.2

Nega que vingui de la seva dona, però es torna més pàl·lid.

7.3

La Sra. Barrymore perquè té els ulls inflats i rojos.

7.4

- 1a Fou qui va trobar el cadàver.
- 2a Ha negat que la seva dona plorava i és mentida.
- 3a Duu una barba que fa pensar que podria ser l'home que els seguia a Londres.

7.5 Pregunta a l'oficina de telègrafs si el telegrama enviat per Holmes li va ser lliurat en mà. Arriba a la conclusió que és impossible de determinar, perquè va ser lliurat a la seva esposa, que declarà que el marit era a les golfes.

7.6

Informació que demana	Sobre Sir Henry:	Si l'ha afectat la llegenda del gos que persegueix la seva família.
	Sobre Holmes:	Si ja ha arribat a alguna conclusió sobre la mort de Sir Charles i si visitarà Devonshire.
Informació que dóna	Teoria sobre la mort de Sir Charles:	Un gos (de carn i ossos, no espectral) el perseguia i ell va morir d'un atac de cor.
	Sobre els seus coneixements de l'erm:	És l'únic que pot endinsar-s'hi i sortir-ne viu. És molt perillós. Ha marcat el camí.
	Sobre un so que senten:	Creu que no és un gos, sinó un bitó. També pot ser causat pels moviments del fang i de l'aigua.
	Motiu del seu establiment a Merripit House:	Tenia una escola. La mort de tres alumnes va ser un cop econòmic irrecuperable. Estima la natura i ha vingut a gaudir-ne.

7.7 Troben les restes dels habitacles circulars de pedra.

7.8 Perquè l'ha confós amb Sir Henry.

7.9 Diu que creu que Henry Baskerville corre perill, però no vol contrariar el seu germà, que vol que es quedi per beneficiar econòmicament la zona.

8 Capítol vuit: «Primer informe del doctor Watson»

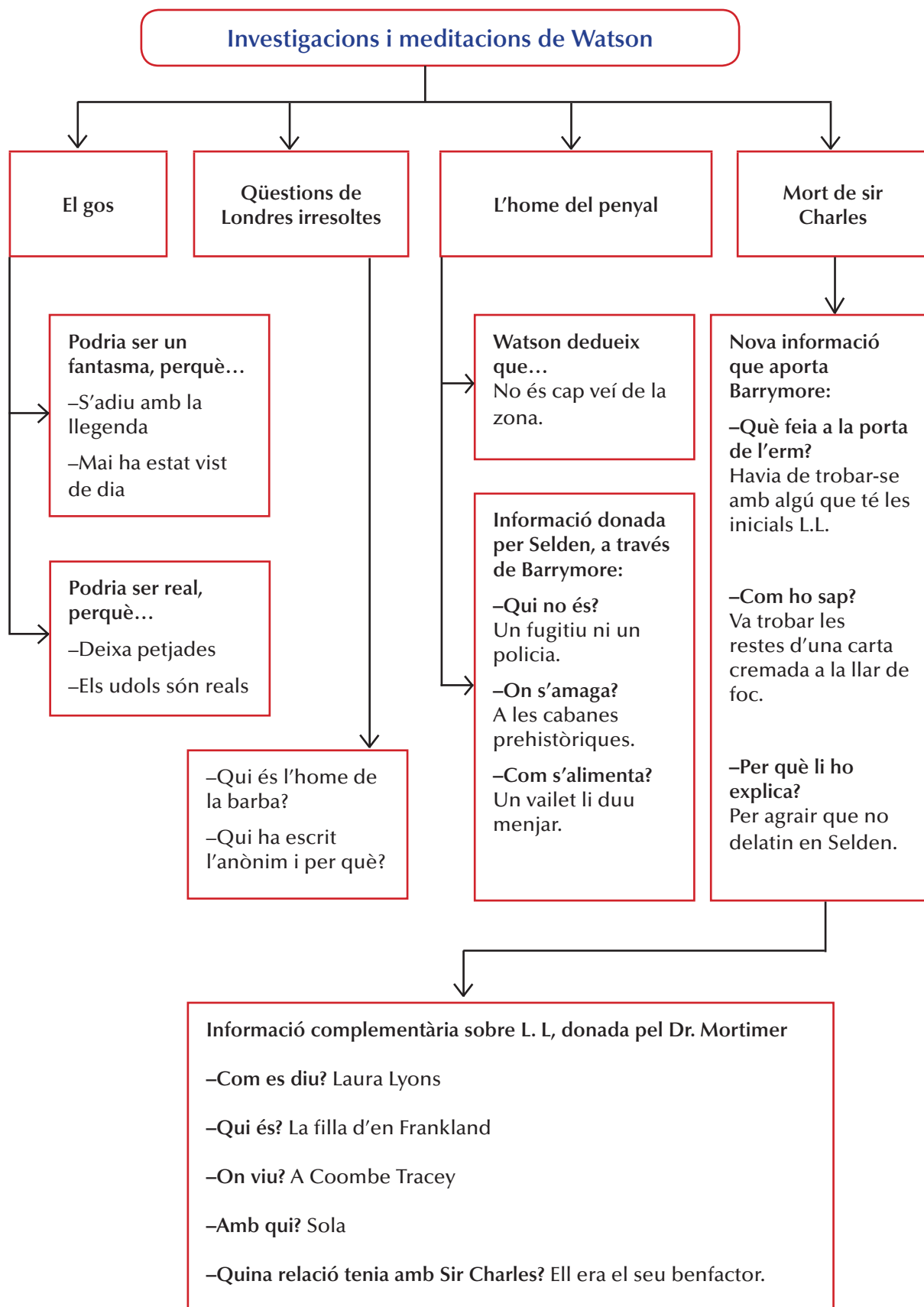
8.1

a) diferents; b) homes i dones; c) monòlits; d) Princetown; e) dues setmanes; f) les cabanes; g) menjar; h) el baronet; i) la seva bellesa; j) l'autorització; k) creences populars; l) desaprovació; m) evitar; n) Dr. Mortimer; o) la mort; p) la premsa; q) Sr. Frankland; r) l'erm; s) un telescopi; t) pres evadit; u) Barrymore; v) vestuari; w) plorant; x) una espelma; y) obscuritat; z) al llit.

9 Capítol nou: «La llum de l'erm»

9.1

a) vistes a l'erm; b) seguir-lo; c) aïrada; d) Enfurismat; e) casa; f) festeig; g) se'n vagin; h) seguretat; i) parlar; j) disculpes; k) sol; l) mesos; m) acorralar-lo; n) l'espelma; o) explicacions; p) despatxar-lo; q) la Sra. Barrymore; r) marit; s) el fugitiu de Princetown; t) armats; u) escapar; v) alt i prim; w) de la lluna.

11 Capítol onze: «L'home del penyal»

11.1 Perquè els incidents a partir d'aquell dia han quedat gravats a la seva memòria de manera inesborrable.

11.2 Ara sap que Laura Lyons havia escrit a Sir Charles per quedar a l'hora i al lloc on va morir, i que l'home del penyal era a les cabanes de pedra.

11.3 S'enrojola i nega que l'hagi escrita. Després es torna pàl·lida.

11.4

Per què el citava?	Perquè necessitava diners per al divorci.
Per què de nit?	S'acabava d'assabentar que marxava a Londres l'endemà.
Per què a la porta de l'erm?	Una dona no pot anar sola a casa d'un home solter de nit.
Per què no va presentar-s'hi?	Va rebre ajut d'una altra font.

11.5 El mateix que el seguí a Londres.

11.6

Presumpte individu	El pres que ha fugit de Princetown.
Pista	Vailet que creua l'erm amb un fardell un o dos cops al dia.
Mitjà d'observació	Un telescopi.

11.7 És l'única que conserva part de la teulada.

11.8 Un paper on diu: «El Dr. Watson ha anat a Coombe Tracey.»

11.9 Les dues torres de la mansió Baskerville, la localització de Grimpen i, entre aquests dos punts, la casa dels Stapleton.

12 Capítol dotze: «Mort a l'erm»

12.1

1. a. Sherlock Holmes.
2. c. Per la marca d'una punta de cigarreta que ha llançat a prop.
3. a. Tenir un punt de vista diferent del de Watson, protegir-lo i vigilar l'assassí sense alertar-lo.
4. b. Holmes els rebia amb un dia de retard, només.
5. b. Que manté una relació íntima amb Stapleton.
6. c. No és la germana d'Stapleton, sinó la seva esposa.
7. a. Stapleton.
8. c. Vol recollir proves.
9. b. Se sent l'udol d'un gos i un crit desesperat.

10. a. Primer pensen que és Sir Henry, perquè duu la seva roba.
11. b. El gos ha reconegut la roba de Sir Henry, del qual havia olorat una bota (robada a Londres).
12. c. Per si han sentit l'udol d'un gos.
13. a. L'havia convidat a sopar. Això el fa sortir de casa de nit.
14. c. Li diu que dona el cas per tancat i que l'endemà torna a Londres, perquè no se senti vigilat.
15. a. Laura Lyons i Sir Henry.

13 Capítol tretze: «Parant la xarxa»

13.1

1. El matrimoni Barrymore s'alegra profundament de la mort de Selden.	M
2. Watson, Holmes i Sir Henry denuncien Barrymore a la policia per haver ajudat un fugitiu.	M
3. Holmes demana la col·laboració de Sir Henry, però no li n'explica els motius.	V
4. D'entre tots el retrats familiars que Sir Henry té penjats, a Holmes li crida l'atenció especialment el d'Hugo Baskerville.	V
5. Les faccions del malvat Hugo són similars a les d'Stapleton.	V
6. El mòbil de l'assassinat és econòmic: l'assassí pretén cobrar l'herència dels Baskerville.	V
7. Holmes i Watson accepten d'acompanyar Sir Henry a sopar a casa dels Stapleton	M
8. Sir Henry ha de fer creure a Stapleton que tornarà a casa amb cotxe.	M
9. Holmes espera la col·laboració de Lestrade, al qual ha enviat un telegrama.	V
10. La Sra. Laura Lyons ja sabia qui era en realitat la Srta. Stapleton.	M
11. La Sra. Laura Lyons descobreix que ha estat utilitzada i enganyada per Stapleton.	V

14 Capítol catorce: «El gos dels Baskerville»

14.1

Holmes es preocupa per l'arribada imminent de la boira.

4

Lestrade es queda amb la dona. Holmes i jo acompanyem Sir Henry a casa.

11

Comprovo que el gos duu part del cap pintat amb fòsfor.

7

Escorcollem la casa, però no trobem ni rastre d'Stapleton.

8

Veiem un gos enorme, negre, d'ulls brillants i part del cap luminiscent.

5

Amagats, fem guàrdia davant Merripit House.

2

Per la finestra,
veig que *sir* Henry
i Stapleton sopen.
La Sra. Stapleton
no és amb ells.

3

La Sra. Stapleton
declara que el seu
marit deu haver
fugit al fangar.

10

Arribem a la
conclusió que
Stapleton deu
haver estat engolit
pel fang.

12

Troblem la Sra.
Stapleton
emmordassada en
un cambra
tancada amb clau.

9

Holmes, Lestrade i
jo fem tornar el
cotxer a Coombe
Tracey.

1

Holmes mata el
gos a trets quan ja
atacava *Sir* Henry.

6

15

Capítol quinze: «Visió retrospectiva»

15.1

1. b. fill de Rodger Baskerville.
2. b. Vandeleur.
3. a. l'escola va caure en el descrèdit.
4. a. com a Stapleton.
5. a. va aprofitar-se de la llegenda.
6. b. al fangar de Grimpen.
7. b. no volia col·laborar en el pla.
8. a. si aconseguia el divorci.
9. a. i el va fer perseguir pel gos.
10. a. envià un anònim a *Sir* Henry.
11. a. fer-lo creure que es tornava boig.
12. b. era vigilat pel criat Anthony.
13. b. perquè la descripció de l'home de la barba encaixava amb ell.
14. a. per vigilar l'assassí sense alertar-lo.
15. b. per atrapar l'assassí in fraganti.
16. b. perquè no li desbaratés els plans.

Després de llegir

1 Qui és qui?

1.1

Horizontal	Vertical
1. Frankland	2. Dr. Mortimer
5. Watson	3. Srta. Stapleton
9. Sherlock Holmes	4. Hugo Baskerville
11. Barrymore	6. Stapleton
12. Henry Baskerville	7. Anthony
13. Sra. Barrymore	8. Selden
14. Laura Lyons	10. Charles Baskerville

1.2

1. Dr. Mortimer e. Planteja el cas a Holmes.
k. Dóna la primera informació sobre els veïns de la zona.
2. Sra. Barrymore h. És la causa per la qual el fugitiu tria l'erm per amagar-se.
3. Selden b. És confós pel gos amb Sir Henry.
g. La seva ocultació a l'erm provoca que un veí vigili la zona estretament.
4. Frankland j. Cercant en Selden, dóna a Watson les claus de l'amagatall de Holmes.
5. Laura Lyons c. L'assassí la utilitza per fer que Sir Charles surti de casa, sol, de nit.
6. Srta. Stapleton d. El comportament excessivament gelós del suposat germà augmenta la tensió.
f. El seu perfum posa Holmes sobre la pista.
a. Guia els passos de Holmes i Watson a l'erm.
7. Anthony l. Té cura del gos mentre l'assassí és a Londres.
8. Hugo Baskerville i. És l'origen de la llegenda, al voltant de la qual l'assassí idea el pla.

2 El detectiu

2.1

Holmes és: intel·ligent, curiós, orgullós, superb, immodest, bohemí, determinatiu, insociable, misogin, irònic, polít, educat, fort, resolutiu, culte, veloç, planificador, observador, racionalista.

(Tot i que s'han comentat en l'apartat Abans de llegir, les característiques *bohemí*, *insociable* i *misogin* no es poden deduir clarament de la lectura d'*El gos dels Baskerville*. S'acceptarà l'activitat com a correcta, per tant, encara que l'alumnat no les indiqui.)

2.2

Activitat oberta. Proposta:

Recurs	Quan / On	Què hauria esbrinat
Visor per temperatura.	Emboscada a Stapleton.	Hauria evitat les dificultats de la boira i hauria vist abans Sir Henry i el gos.
Micròfon i aparell de gravació.	Dins la casa d'Stapleton.	Identitat de la Srta. Stapleton. Intencions del delinqüent.
Internet.	Informes de Watson.	Informació rebuda automàticament.
Telèfon.	Trucada des de Londres a Barrymore.	Si Barrymore era o no a la casa.

3 El narrador

3.1 És tercera persona testimoni, perquè és un personatge que narra els fets del protagonista (en aquest cas, Holmes), encara que en alguns passatges parli de les seves accions. El seu punt de vista, molt reduït, és una visió molt reduïda de la història. No és, en absolut, omniscient.

- 3.2**
- a) Sí, observa i informa de tot. Dóna dades útils per a en Holmes; per tant, podem dir que és eficaç.
 - b) Resposta oberta.
 - c) Resposta oberta.
 - d) No és bon detectiu. No arriba a conclusions correctes un cop té informació, no fa lligar els caps. No té la capacitat deductiva del detectiu.
 - e) Resposta oberta. Tanmateix, s'ha de mirar que l'alumnat dedueixi que, d'aquesta manera, amb la visió parcial d'en Watson i amb els intents incorrectes de deducció, l'autor aconsegueix que el lector participi més activament. A més, per contrast, el personatge de Holmes llueix més.
 - f) S'hauria de canviar la trama deductiva, perquè, quan es refan els esdeveniments cronològicament, es descobreix que en Holmes coneix la identitat de l'assassí molt aviat.

3.3 Watson sent una profunda admiració pel detectiu i pretén emular-lo. Holmes, però, minimitza els encerts del seu ajudant amb una actitud gens indulgent.

3.4 Resposta oberta.

4 El criminal

4.1

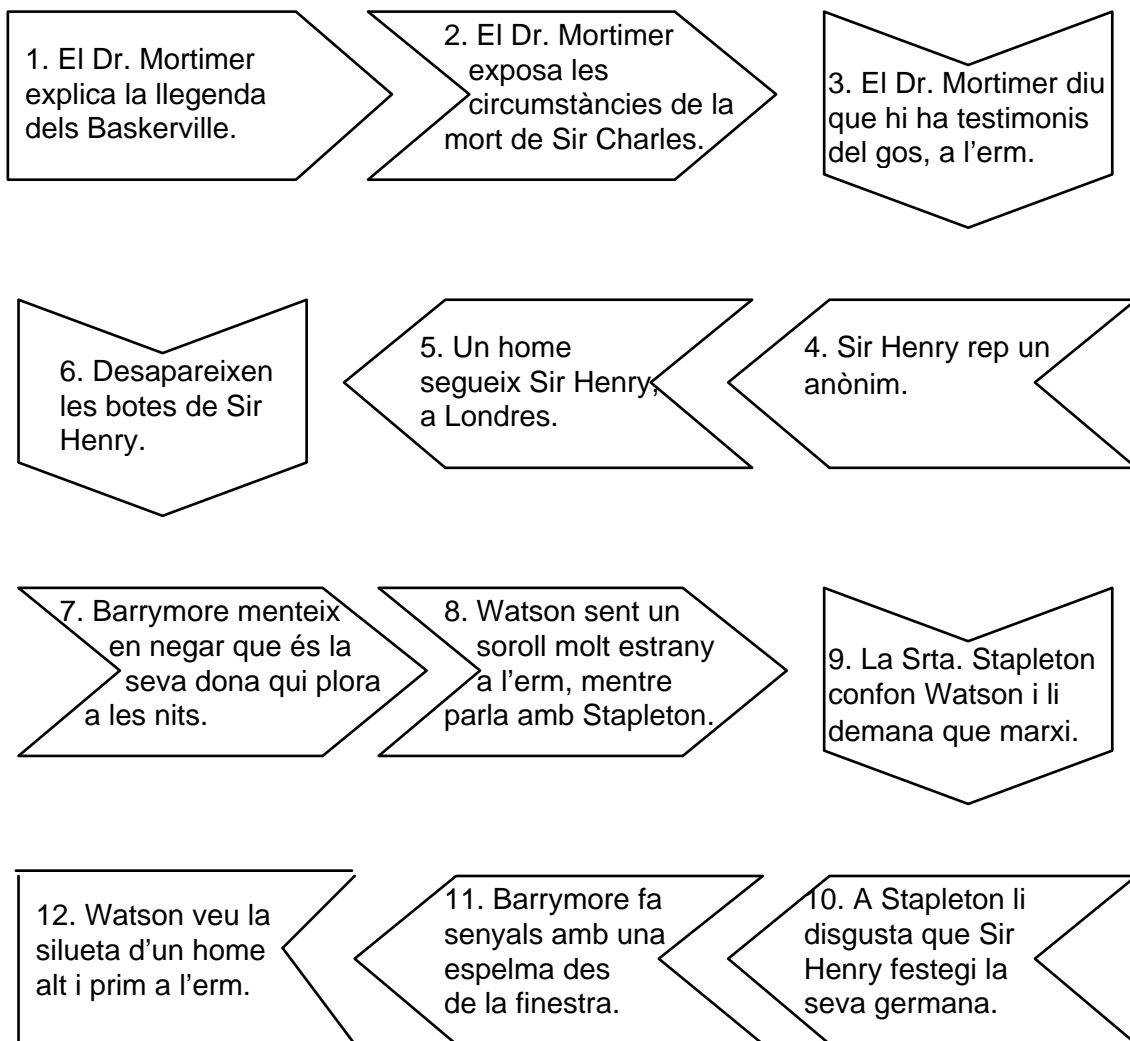
Mòbil	Fer-se amb l'herència dels Baskerville, ja que ell és el fill secret de Rodger Baskerville.	
Metodologia	Aconseguir que Sir Charlie mori d'un atac de cor (serà, per tant, mort natural). S'aprofita que la víctima creu en la llegenda dels Baskerville, i en representa tots els elements per espantar-lo fins que li sobrevingui la mort.	
Què necessita?	Recursos materials	Recursos psicològics
	– un gos ferotge – pasta de fòsfor – l'erm desert i fosc	– la suggestió de la víctima
Còmplices: a) Qui són? b) Saben que ho són? c) Com hi participen? d) Com aconsegueix involucrar-los?	a) Núm. 1: Sra. Stapleton. b) Sí. c) L'encobreix. d) Amb maltractaments.	a) Núm. 2: Laura Lyons. b) No. c) Cita la víctima en el lloc i l'hora dels fets. d) L'enganya promentent-li matrimoni si aconsegueix el divorci.
Autor material del crim	Per inducció a l'atac de cor, el gos.	
Únic testimoni dels fets	El gos, que és com no haver-n'hi cap, ja que no pot declarar en contra de l'amo.	

4.2 Stapleton és: intel·ligent, curiós, orgullós, immodest, fals, malfactor, determinatiu, educat, fort, resolutiu, avariciós, planificador, violent, cruel, observador, racionalista.

4.3 intel·ligent, curiós, orgullós, immodest, determinatiu, educat, fort, resolutiu, planificador, observador, racionalista.

5 La trama

5.1

5.2 Els capítols havien d'acabar en un moment de clímax intern, interromput, i obrint alguna incògnita. En aquesta novel·la també es produeix: l'autor tanca cada capítol amb un interrogant més o enmig d'un clímax.

5.3 Falta descobrir la metodologia del crim, el mòbil i com s'ho ha fet en Holmes per esbrinar tot el que sap. També, l'execució del pla que ha ideat per demostrar la seva teoria.

5.4

Rodger Baskerville s'assemblava molt a Hugo Baskerville.

I Frankland, a Rodger. Per això, Holmes s'adona que és un Baskerville, en veure els retrats.

Desapareixen les botes de Sir Henry.

Cal que el gos ensumi alguna cosa de la seva propera víctima.

A l'erm hi ha les restes d'habitacles prehistòrics.	Holmes tindrà un amagatall per investigar.
Un fugitiu s'amaga a l'erm.	Morirà enlloc de sir Henry.
Frankland cerca el fugitiu amb el telescopi.	Donarà a Watson la pista d'on s'amaga l'home de la silueta.
Sir Henry decideix no denunciar Barrymore.	Posa Watson sobre la pista de Laura Lyons en parlar de la carta cremada.
Sir Henry regala la seva roba vella a Barrymore.	El gos perseguirà Selden, a qui confondrà per l'olor de la roba.
Sir Henry s'enamora de la Srta. Stapleton.	Stapleton es comporta d'una manera sospitosa.
Stapleton imposa un termini de tres mesos a Sir Henry perquè festegi la seva germana.	Guanya temps: en aquest període ja l'haurà assassinat i no es descobrirà que és la seva esposa.
Stapleton explica a Watson que havia estat professor.	Ajuda en Holmes a investigar sobre el seu passat.

5.5 Resposta oberta.

5.6

El criminal ha de ser mencionat a la primera part de la història, però no pot ser algú els pensaments del qual el lector pugui seguir fàcilment.	Stapleton apareix en el capítol 2.
Tots els factors sobrenaturals són anul·lats d'antuvi. No es consideren.	Holmes no creu en cap moment que hi hagi res de sobrenatural.
No pot haver-hi més d'una cambra o passadís secrets.	De fet, no n'hi ha cap. Com a molt, podem pensar en l'amagatall del gos.
El detectiu no pot ser qui hagi comès el crim.	L'assassí no és Holmes.
El detectiu ha d'anunciar qualsevol dada que pugui ajudar a resoldre el cas.	No ben bé. Holmes amaga alguna informació, com ara l'olor de perfum femení en l'anònim.
L'amic del detectiu no ha d'amagar al lector cap de les seves meditacions; la seva intel·ligència ha de ser lleugerament inferior que la del lector mitjà.	Watson exposa els seus pensaments, però no encerta. No dóna pistes certes al lector.

5.7

a)

Elements sobrenaturals o supersticions	Elements racionals
<ul style="list-style-type: none"> – A l’erm s’hi senten sorolls estranys. – A l’erm habita un gos terrible, enorme, espectral, que sembla que escupi foc. – Els Baskerville estan maleïts. Són molts els que han mort en circumstàncies estranyes. – Sir Charles va morir en un lloc tancat per teixos. No hi havia més petjades humanes que les seves. Hi havia, també, les d’un gos que encaixa amb la maledicció. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sir Charles mor d’un atac de cor produït pel cansament i la por. – No hi ha més petjades humanes en el lloc dels fets perquè no hi havia cap altra persona. Les petjades del gos no apareixen darrere les de Sir Charles perquè corria per la gespa. – El gos existeix, però és de carn i ossos. Stapleton l’amaga a l’erm. És luminescent perquè està pintat amb pasta de fòsfor. – Els udols que se senten són del gos d’Stapleton. – Una prova que el gos és real és que a l’assassí li cal roba de la propera víctima perquè el gos l’ensumi.

b) Defensa el racionalisme.

c) A finals del segle XIX, els avenços científics estaven creant una gran polèmica social, en contradir la religió i la superstició (darwinisme vs creacionisme, per exemple). També cal tenir en compte el corrent filosòfic anomenat positivisme, terme utilitzat per primera vegada pel filòsof August Comte en l’obra *Curs de filosofia positiva* (1830-1842), i que es basa en l’experiència i en el coneixement empíric dels fenòmens naturals.

Conan Doyle reflecteix aquesta nova manera de pensar.

d) No. L’erm, les supersticions i la por són elements indispensables per al funcionament de la trama. És la base de la metodologia del crim.

6**El text****6.1**

Activitat oberta.

6.3 Activitat oberta.

6.4 Activitat oberta.

6.5 Activitat oberta.

7 Emulant Holmes... o l'assassí

7.1 Recorda el passatge en què Holmes dedueix que les petjades són d'un home que corre.

7.2 El gos no va bordar perquè l'intrús era algú conegut.

7.3

House	Holmes
1. Dedueix, sovint per eliminació, la malaltia que afecta el pacient.	1. Dedueix, sovint per eliminació, qui és el criminal.
2. Es guia pels símptomes.	2. Es guia per pistes.
3. Viu sol. És insociable.	3. És força insociable.
4. És addicte a la Vicodina (que, curiosament, fabriquen els laboratoris Watson).	4. Prenia cocaïna.
5. Li agrada el reconeixement de les seves aptituds.	5. Li agrada el reconeixement a les seves aptituds.
6. Té un únic amic veritablement fidel, anomenat Wilson.	6. El seu millor amic i ajudant és en Watson. Visualment, els noms són semblants.
7. Viu a l'apartament 221b.	7. Viu a l'apartament 221b.

7.4 Activitat oberta.

7.5 Activitat oberta.

7.6 Activitat oberta.

8 221b de Baker Street

8.1 Activitat oberta.

8.2 Activitat oberta.

François Pagès
<http://francoisgaulier.blogspot.com/2008/10/el-gos-dels-baskerville.html>

E L G U S T P E R
L A L E C T U R A *

Agatha Christie
Deu negrets

COLUMNA
JOVE

189

L A L E C T U R A *

Deu negrets d'Agatha Christie

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

E L G U S T P E R

L A L E C T U R A *

3

Abans de Llegir

1 Què en sabem, d'Agatha Christie?

1.1 Lectura.

1.2

- Agatha Christie és coneguda com la reina del crim.
- Els seus personatges més famosos són Hercule Poirot i Miss Jane Marple.
- L'únic escriptor que ha venut més llibres que Agatha Christie és William Shakespeare.
- Malgrat ser famosa per les novel·les de misteri també ha escrit novel·la romàntica, teatre, poesia i assaig.
- No va anar a l'escola però va estudiar música, cant i piano.
- Es va casar amb el pilot Archie Christie i amb l'arqueòleg Max Edgar Lucien Mallowan.
- Li van ser de molta utilitat per escriure novel·les els coneixements sobre malalties i substàncies químiques.
- El títol més important que li van concedir va ser el de Dama de l'Imperi Britànic..

1.3

El millor moment per planejar una novel·la és mentre rentes els plats.

La millor recepta per la novel·la policíaca: el detectiu mai no ha de saber més que el lector.

Les converses sempre són perilloses si es vol amagar alguna cosa.

Molt pocs de nosaltres som el que semblen.

2 L'escenari de la novel·la

2.1 a) *Els deu negrets* i *Maldat sota el sol*.

b) Un hotel.

c) L'illa original és en realitat una península accessible a peu quan hi ha marea baixa i a la novel·la només s'hi pot arribar per mar en vaixell.

d) La resta de característiques físiques de l'illa descrita a la novel·la s'assemblen molt a la península original: hi ha una zona de penya-segats i a l'única platja hi ha l'únic edifici de l'illa, l'hotel que a la novel·la és la mansió dels Owen.

e) El tractor del mar, vehicle construït el 1930.

2.2 Resposta oberta, però les fotos poden tenir un aspecte com aquestes:

Comprensió lectora

1 Capítol u

1.1

NOM	OCUPACIÓ	QUI EL CONVIDA?	PER QUIN MOTIU?	TRAJECTE
Wargrave	Jutge	Constance Culmington	Retrobament amb vella amiga.	Tren 1a classe
Vera Claythorne	Mainadera	Una Nancy Owen	Per ser contractada com a secretaria.	Tren 3a classe
Philiph Lombard	Capità	El contracta Isaac Morris	Accepta anar-hi a canvi de diners.	Tren
Miss Emily Brent	Jubilada	U.N.	Vacances gratuïtes.	Tren
General MacArthur	General	Mr. Owen	Reunió amb antics amics.	Tren
Armstrong	Doctor	Senyors Owen	Xec per fer de metge.	Cotxe
Tony Martson	No ho diu.	Els Owen	Reunió social.	Cotxe
Mr Blore	Es fa passar per comandant de l'exèrcit.	Owen	Intenció oculta.	Tren

2 Capítol dos

2.1

1. Miss Emily Brent. (p. 36)
2. Vera Claythorne. (p. 32)
3. Doctor Armstrong. (p. 33)
4. Jutge Wargrave. (p. 33)
5. Philip Lombard. (p. 36)
6. Anthony Marston (p. 35)
7. Mr. Blore. (p. 35)
8. General Macarthur. (p. 35)

3 Capítol tres

- 3.1
- a) D'un quadre amb la cançó dels deu negrets.
 - b) D'unes figuretes de porcellana que representen deu indis.

3.2

Philiph Lombard	Menteix als seus companys i amaga el fet que algú el paga per venir.
Vera Claythorne	Va ser contractada a través d'una agència per fer de secretària. La seva carta la signa Nancy Owen.
Emily Brent	Rep una carta amb una signatura difícil de llegir i assumeix que l'ha convidada una antiga amiga que va conèixer d'estiueig.
Thomas i Ethel Rogers	Se'ls contracta com a majordoms, per carta, a través d'una agència.
Lawrence Wargrave	Una vella amiga seva a qui fa molt que no veu, Lady Constance Culmington, vol retrobar-se amb ell a la mansió de Nigger Island.
Anthony Marston	Rep un cable d'un company seu que ell creia a Noruega, en Badger Berkeley, que el convida a l'illa.
Edward Armstrong	El van contractar com a professional de la medicina a través d'una carta que mencionava un antic col·lega seu per fer-ho creïble.
General Macarthur	Va rebre una carta d'Owen que deia que estava convidat a l'illa junt amb uns quants companys seus.
William Blore	Es descobreix el seu nom veritable i admet ser un exmembre del Departament d'Investigació Criminal. Diu que Mr. Owen el va contractar a través d'un gir postal per tal que simulés ser un convidat més, però que es dediqués a vigilar tothom, amb l'excusa de les joies de Mrs. Owen.

3.3

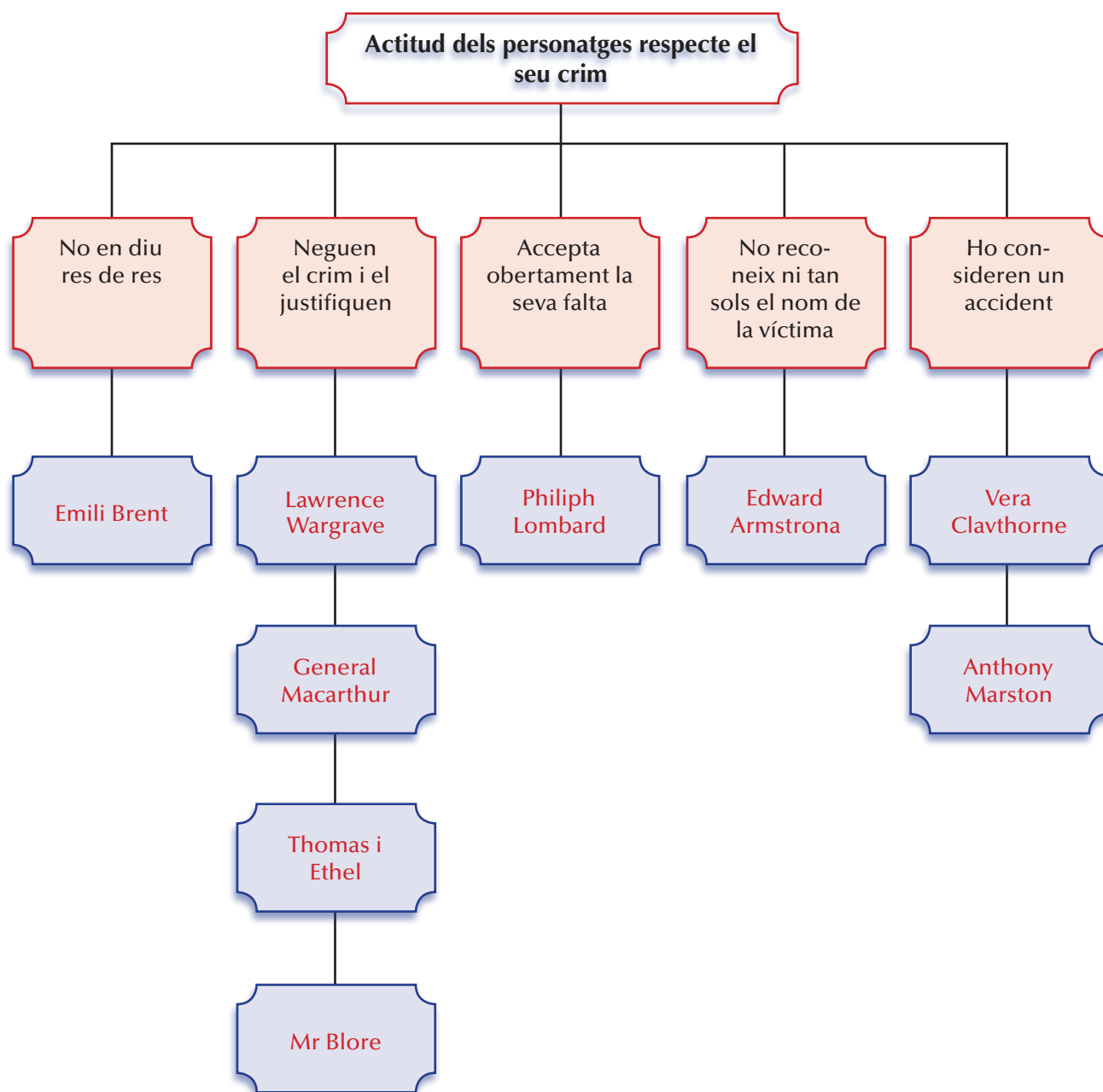
UNKNOWN = DESCONEGUT

3.4

Vera Claythorne	Va matar Cyril Ogilvie Hamilton.
Philiph Lombard	Culpable de la mort de vint-i-tres membres d'una tribu africana.
Emily Brent	Responsable de la mort de Beatrice Taylor.
Thomas i Ethel Rogers	Van ocasionar la mort de Jennifer Brady.
L. Wargrave	Va causar la mort d'Edward Seton.
A. Marston	Culpable de la mort de de John i Lucy Combes.
E. Armstrong	Va causar la mort de Louisa Mary Clees.
General Macarthur	Va enviar deliberadament l'amant de la seva esposa a la mort.
William Blore	Va causar la mort de Landor.

4 Capítol quatre

4.1

5 Capítol cinc

5.1 S'ennuega amb el whisky, però el doctor descobreix que el seu got tenia verí.

5.2 Perquè era una persona molt vital, s'ho estava passant bé a l'illa.

5.3 El porten al seu dormitori i el tapen amb un llençol.

5.4 Anar a dormir.

5.5 En el judici a Seton.

5.6 En Rogers.

5.7 Que va enviar Richmond a la mort deliberadament.

5.8 En la mort de Cyril Ogilvie.

6 Capítol sis

6.1

Ordre correcte:

- a. Mor Mrs. Rogers.
- b. El doctor Armstrong té un somni estrany on vol matar Emily Brent i té Marston a la sala d'operacions.
- c. El majordom Rogers crida el doctor Armstrong perquè no pot despertar la seva dona.
- d. Vera Claythorne, Blore, Lombard, Wargrave i Macarthur havien sortit a estirar les cames abans de l'esmorzar.
- e. Els convidats a l'illa esmorzen mentre comenten temes d'actualitat.
- f. El doctor Armstrong anuncia la mort de Mrs. Rogers.
- g. Tots els convidats comencen a discutir sobre les possibles causes de la mort de Mrs. Rogers.
- h. Lombard i Blore esperen amb impaciència la motora que no arriba i Macarthur sentència que la llanxa no arribarà mai, que ningú sortirà viu de l'illa.
- i. Rogers crida a Armstrong i li comenta amb angoixa el seu descobriment: només hi ha vuit figuretes de porcellana al centre de la taula!

7 Capítol set

7.1

1. b. Sortir a veure si veien venir l'embarcació.
2. a. Miss Emily diu que n'està ben segura.
3. b. Creu que va actuar correctament segons la seva moral.
4. b. Miss Emily era una persona terrible.
5. c. El suïcidi no és probable en cap cas; tots dos han estat assassinats.
6. b. Es troben al mig d'un trenca closques on hi ha un boig desconegut amb intencions malèfiques.
7. b. Fer una batuda per l'illa per trobar Mr. Owen.

8 Capítol vuit

8.1

	V	F
a) En Lombard creu que algú va posar verí al got de Marston per la finestra que era oberta.	✓	
b) En Blore reconeix que porta un revòlver a sobre.		✓
c) L'exploració de l'illa va resultar molt complicada ja que hi havia molts possibles amagatalls: coves, boscos...		✓
d) Els tres homes decideixen no encendre una foguera o fer senyals per ser rescatats des de terra perquè dedueixen que Owen ho tenia tot previst i els del poble no en faran cas: probablement els ha dit que es tracta d'una juguesca.	✓	
e) S'acosta una tempesta.		✓
f) Miss Brent s'ha passat el matí asseguda en una cadira fent mitja.	✓	
g) Vera està cada cop més seriosa i veu Edward Seton en les cares dels seus companys.	✓	

h) El general Macarthur passa les hores de cara al mar esperant que el vinguin a rescatar.		✓
i) El doctor sospita de Macarthur i en Blore sospita de Lombard.	✓	
j) Quan escorcollen la casa troben Vera a la cambra on hi ha el cos de Mrs. Rogers.		✓
k) Blore considera que Mr. Rogers es mou amb una habilitat sorprenent, sense fer fressa.	✓	

9

Capítol nou

9.1

Blore Acusa el Dr. Armstrong de donar alguna droga a Ms. Rogers.

Blore Acusa Lombard de venir a l'illa amb un revòlver.

Lombard Acusa Blore pel seu perjuri.

9.2

La tempesta es desfermà just en el moment en què els dos homes entraven per la porta el cos de l'ancià general. (p. 112)

–Ho heu encertat, Rogers. Mireu-ho vós mateix. Només n'hi ha set... (p. 112)

A en Macarthur l'han colpejat a la nuca amb una porra o amb una cosa semblant. (p. 113)

9.3

Blore	Armstrong
Coartada: ha estat tot el matí amb Mr. Lombard i amb el Dr. Armstrong.	Coartada: ha estat tot el matí amb Mr. Lombard i amb Blore.
Problema: ha anat a buscar una corda tot sol i ha trigat molt.	Problema: s'ha quedat uns minuts sol quan en Blore ha anat a buscar la corda.
Mr. Lombard	Wargrave
Coartada: ha estat tot el matí amb Blore i amb el Dr. Armstrong.	Coartada: ha estat tot el matí assegut a la terrassa.
Problema: s'ha absentat uns minuts per veure en quin indret seria possible utilitzar l'heliografia.	Problema: hi deu haver períodes temps en què ningú l'ha estat observant.
Vera	Miss Brent
Coartada: ha anat a passejar amb Miss Brent i després ha baixat cap a la vora del mar a parlar amb el general Macarthur.	Coartada: ha anat a passejar amb Vera i després s'ha assegut al sol, a la terrassa.
Problema: ha tornat a sortir just abans de dinar per la part de darrere de la casa.	Problema: s'ha assegut en un lloc protegit del vent des d'on no era possible veure-la.

Rogers
Coartada: havia estat ocupat tot el matí fent les feines de casa; havia portat les seves coses a una altra habitació.
Problema: havia estat sol la major part del matí.

10 Capítol deu

10.1

10.2 En Rogers torna a baixar cap al menjador i s'assegura que tot està en ordre, fins i tot les quatre figuretes. Llavors tanca la porta que dona al rebost amb clau i també la del saló. Després, se'n va a dormir.

11 Capítol onze

11.1 Philip Lombard tenia l'hàbit de despertar-se a trenc d'alba i aquell dia també ho va fer. No es va poder adormir *fins a les nou*. Es va tornar a despertar a dos quarts de deu. Va decidir despertar *Armstrong* i dir-li que Rogers no era enlloc. Al jutge Wargrave se'l va haver de despertar i Vera i *Blore* ja estaven vestits. L'habitació de Miss Brent era buida. Miss Brent era a *la cuina fent l'esmorzar*. La taula era parada i al bell mig hi havia els *set* negrets de porcellana. Van trobar en Rogers *agonitzant* al safareig al final del pati. hi havia una *serra* grossa recolzada a la porta amb senyals de sang. El doctor Armstrong assegura que una dona *no* hauria tingut prou força per matar Rogers. La Vera pateix un atac de nervis i parla de *formigues* que ocupen l'illa. En Blore comenta a Lombard que sospita *d'Armstrong*. En Blore confessa el seu perjuri i en Lombard creu que ell *tampoc no* sortirà viu de l'illa. Les dues dones preparen l'esmorzar, que acaba sent un àpat ben curiós: *tothom sembla molt nerviós i es comporta d'una manera estranya*.

12 Capítol dotze

12.1 Després d'esmorzar, Miss Brent diu que està marejada i decideix quedar-se asseguda al menjador. Veu una abella a la finestra i, mentre li vénen al cap imatges de Beatrice Taylor, nota una fiblada d'abella al coll i mor.

12.2

- b) Deixaran tots els medicament i possibles armes en un lloc segur.
- d) Tothom s'ha de sotmetre a un escorcoll.

12.3 El revòlver.

13 Capítol tretze

13.1

Mr Wargrave: encorbat i ulls atents.	porc senglar
Blore: bast, maldestre, animal que avança lentament i pesadament, ulls tacats de sang i barreja de ferocitat i estupidesa, bèstia acorralada a punt de tirar-se a sobre dels seus perseguidors.	tortuga
Lombard: sentits aguditzats, les seves orelles s'aguditzen al mínim soroll, passes lleugeres i més ràpides, el seu cos és àgil i elegant, i té un somriure amb dents blanques i llargues.	guineu, llebre
Vera: molt quieta, arrupida en una cadira, ulls mirant a l'infinit, atordida com un ocell que s'ha donat un cop de cap contra el vidre.	pardal
Armstrong: nervis destrossats, tics i mans tremoloses. Parlar nerviós.	esquirol

13.2 Hi ha algues penjades al sostre de l'habitació i la seva olor li recorda la platja de St. Tredennick.

13.3 En Wargrave.

13.4 «Cinc negrets estudiaven lleis. Un d'ells va ingressar als tribunals i aleshores en quedaren quatre.»

14 Capítol catorze

14.1

Armstrong. Els seus companys el creuen culpable. Els seus companys el busquen. No és a l'habitació. La porta és tancada per fora.

Vera. Té por de la foscor. Contempla l'opció de no sortir de l'habitació en tot el dia. No li agrada el ganxo que hi ha al sostre de la seva habitació.

Blore. No es treu la roba i es queda a sobre el llit pensant. Pensa en Landor i la seva dona. Sent sorolls i decideix sortir de l'habitació a investigar.

Lombard. Reconeix que l'afer l'ha acabat posant nerviós. Troba el revòlver a la seva tauleta de nit. Ajuda en Blore a buscar el desaparegut.

15 Capítol quinze

15.1 Fer senyals heliogràfics amb un mirall.

15.2 Les paraules *red herring* en anglès tant poden voler dir 'arengada vermella' com 'pista falsa', que és el sentit que li troba Vera.

15.3 Perquè ell és l'únic que vol tornar a la casa a menjar alguna cosa.

15.4

Blore sospita de Lombard perquè té el revòlver.

Vera sospita d'Armstrong perquè ha desaparegut misteriosament.

Lombard sospita de Blore perquè en té molt poca informació.

15.5 Blore mor esclafat per un mur de marbre molt gros.

15.6 Vera i Lombard no tenen cap dubte que Armstrong és l'assassí de Blore, però quan es refugien als penya-segats es troben el cos del doctor ofegat entre les roques.

16 Capítol setze

16.1 Frase A: Vera li pren el revòlver a Lombard i el mata.

B. Vera es torna boja i es penja a la seva habitació.

C. L'assassí mata Vera quan la noia torna a la casa.

La frase intrusa és la C.

17 Epíleg

1 Pel que van deixar escrit Vera Claythorne i Emily Brent en el seu diari personal. En Wargrave va escriure notes breus de tipus jurídic. Blore va prendre notes.

2

Isaac Morris	Tenia antecedents per frau; va comprar l'illa en representació d'Owen. També va ser ell qui va fer tots els preparatius per rebre convidats. Va ser ell qui va explicar a la gent del poble que s'anava a portar a terme una juguesca sobre si es podia viure en una «illa deserta» durant una setmana i que no havien de fer cas de cap petició d'ajuda que se'ls fes des d'aquell indret. Va morir el dia vuit d'una sobredosi de barbitúrics.
Els senyals heliogràfics	Una colla d'escoltes els va veure el matí del dia 11, però no hi van arribar fins l'endemà a la tarda per l'estat del mar. Ningú podia sortir de l'illa.
Els assassinats	Hi va haver algú que, després del suïcidi de Vera, va arreglar la cadira que ella havia fet servir per penjar-se i, per tant, hi va haver algú viu a l'illa després de totes les morts.

18 Document manuscrit enviat a Scotland Yard pel patró de l'Emma Jane, un bou de pesca

1 El patró de l'Emma Jane, un bou de pesca.

2 En Wargrave.

3 Pel plaer sàdic que experimenta quan observa la mort o la seva causa.

4 El seu sentit innat de la justícia. Creu que les seves víctimes han de morir per algun motiu, han de ser culpables d'alguna cosa.

5 Havia de ser un crim fantàstic, gens ordinari.

6 Com i per què tria les seves víctimes?

Philiph Lombard	Li va explicar el cas un home que feia poc que havia tornat de l'Amazones.
Vera Claythorne	Hugo Hamilton li va explicar què havia passat durant un creuer per l'Atlàntic.
Emily Brent	A Mallorca una Mem sahib li va explicar com aquesta va maltractar la seva serventa.
Anthony Marston	El va seleccionar d'un grup de gent que havien comès fets similars.
Edward Armstrong	Coneix el cas en una estada en una clínica.
General Macarthur	Conversa amb dos militars xafarders.
William Blore	Els jutges companys seus discutien obertament sobre el cas Landor.

- 7
- a. «L'ordre en què es van produir les morts el vaig establir segons el grau de culpabilitat dels invitats.»
 - b. «Va ser fàcil posar cianur de potassi al got de Marston.»
 - c. «Vaig abocar hidrat de cloral al brandy de MissRogers.»
 - d. «El general Macarthur va trobar la mort sense sentir gens de dolor.»
 - e. «Vaig seleccionar el doctor Armstrong per ser el meu aliat.»
 - f. «Vaig amagar el revòlver dins d'una llauna de galetes.»
 - g. «Des de la meua habitació, vaig veure com Vera disparava sobre Lombard.»
 - h. «Vaig muntar l'escenari a l'habitació de Vera. Va ser un experiment psicològic molt interessant.»
- 8
- Primer, que la policia sap que Edward Seton era culpable i, per tant, una de les deu persones no era un assassí, sinó que ha de ser el que comet els crims. Segon, la mort de l'Armstrong, ja que queda clar que algú l'enreda i Armstrong només confiava en el jutge. El tercer indicatiu és simbòlic: el jutge mor amb la marca de Caïm al front.
- 9
- Després de confiar la meua ampolla i el missatge al mar, me m'aniré cap a la meua habitació i m'estiraré al llit. A les meues ulleres hi ha unida el que sembla una cinta negra fineta, d'uns quants centímetres de llargada, però que en realitat és una cinta elàstica. Repenjaré el pes del meu cos a sobre de les ulleres. La cinta, la faré passar pel pom de la porta i la lligaré no gaire sòlidament al revòlver. El que crec que passarà és el següent: protegida per un mocador, la meua mà premerà el gallet. (p. 220)*

1

Qui és qui? Els personatges

Els protagonistes

1.1

PISTA 1

Malgrat mantenir la calma al principi, els assassinats la porten a la histèria i acaba penjant-se a la seva habitació.

PISTA2

És l'última supervivent.

PERSONATGE

Vera
Claythorne

PISTA 1

És un dels més calmats i actua com a líder del grup, opinant sobre els fets i organitzant l'acció.

PISTA 2

És l'antagonista sorpresa.

PERSONATGE

Lawrence
Wargrave

PISTA 1

Al principi impressiona tothom per la seva professionalitat i eficiència.

PISTA 2

És el marit d'Ethel Rogers.

PERSONATGE

Thomas
Rogers

PISTA 1

És especialista a sortir de situacions difícils i, de fet, és el penúltim supervivent.

PISTA 2

El mata Vera Claythorne.

PERSONATGE

Philip
Lombard

PISTA 1

Els seus companys la creuen culpable pel seu fanatisme religiós.

PISTA2

La seva mort té alguna cosa a veure amb les abelles.

PERSONATGE

Emily
Brent

PISTA 1

Ha portat una vida solitària per por als comentaris sobre fets passats.

PISTA 2

El seu crim el distancia de la seva esposa i aquesta mor al cap de poc temps.

PERSONATGE

John
Macarthur

PISTA 1

No inspira confiança a causa de la seva professió i dels instruments que ha portat a l'illa.

PISTA 2

És l'aliat de Wargrave, fins que aquest l'assassina.

PERSONATGE

Edward
Armstrong

PISTA 1

Impacta els seus companys pel seu físic: jove, fort i despreocupat.

PISTA 2

És el primer a morir a l'illa.

PERSONATGE

Anthony
Marston

PISTA 1

Es mostra espantada i nerviosa des del principi.

PISTA 2

És la segona víctima.

PERSONATGE

Ethel
Rogers

PISTA 1

Al principi de la història, amaga la seva verdadera identitat.

PISTA 2

Mor just després que Vera i Lombard el considerin culpable.

PERSONATGE

William
Blore

1.2 Resposta oberta.

1.3 Resposta oberta.

L'antagonista

1.4

1. b. Era una fantasia romàntica que ja tenia de petit quan llegia novel·les d'aventures
2. a. Li agrada matar, però té sentit de la justícia.
3. a. Les novel·les de misteri i policíiques.
4. a. Li agradava veure un criminal al banc dels acusats
5. b. Imparcial i escrupolós.
6. c. Desitjar cometre un crim.
7. a. Teatral i gens ordinari.

2 Ens comuniquem?

2.1

	Emissor	Receptor	Destinatari	Data d'emissió	Data de recepció	Lloc d'emissió	Lloc de recepció
Notícia 1	Killi	Pescador xilè	Subtinent Antonio Javier Ojeda	1982	2008	Argentina	Xile
Notícia 2	Emmett Presnell	Darin Winkler	Un amic	30 de març de 1913	2009	Rock Creek	Riu Spokane

2.2

Un simple naufrag
Una illa perduda en el mar
Un altre dia solitari
Amb ningú més que jo.
Més soledat
Que la que un home pot resistir.
Rescateu-me abans que caigui en la desesperació
Enviaré un S.O.S al món.
Enviaré un S.O.S al món
Espero que algú rebi el meu
Espero que algú rebi el meu
Espero que algú rebi el meu
Missatge en una ampolla
Missatge en una ampolla

Ha passat un any des que vaig escriure la nota.

Però hauria d'haver sabut això des del principi.

Només l'esperança en pot mantenir

L'amor et pot arreglar la vida.

Però l'amor pot trencar-te el cor.

Enviaré un SOS al món.

Enviaré un SOS al món

Espero que algú rebi el meu

Espero que algú rebi el meu

Espero que algú rebi el meu

Missatge en una ampolla

Missatge en una ampolla

Oh, missatge en una ampolla

El missatge en una ampolla.

He sortit a caminar aquest matí

No em puc creure el que he vist

Cent mil bilions d'ampolles

Arrossegades pel mar cap a la platja.

Sembla que no estic sol en això d'estar sol.

Cent mil bilions de naufrags

Buscant una llar.

2.3 Resposta oberta.

2.4 Senyals de fum, alfabet Morse, pintures rupestres, alfabet semàfor, coloms missatgers, jeroglífics egipcis.

2.5 Resposta oberta.

Capítol 1	<p><i>¡Constance Culmington, es va dir el jutge, era exactament el tipus de dona capaç de comprar-se una illa i envoltar-s'hi de misteri! Aprovant la seva lògica amb uns cops de cap, el jutge...</i></p> <p>Anàlisi: Wargrave no està pensant a satisfer la curiositat de ningú, està pensant si la seva història és creïble en cas que algun convidat conegui Constance.</p>
Capítol 3	<p><i>La veu va continuar; era una veu clara i forta.</i></p> <p>«Se us fan aquestes acusacions:</p> <p>[...]</p> <p><i>Senyors acusats, teniu alguna cosa a dir en la vostra defensa?»</i></p> <p>Anàlisi: La veu es refereix als convidats com a acusats i parla en termes jurídics.</p> <p><i>–Una màquina marca Coronation. Força nova... sense cap defecte. El paper marca Ensign... del tipus que es fa servir més. D'això no en podreu treure res. Podria haver-hi empremtes digitals, però ho dubto.</i></p> <p><i>Wargrave se'l va mirar amb sobtada atenció.</i></p> <p>Anàlisi: Quan Blore diu que potser hi ha empremtes digitals, l'únic que reacciona és en Wargrave.</p>
Capítol 9	<p><i>Aleshores tots hi estem d'acord –va dir el jutge–. No podem admetre cap exculpació amb l'única excusa del caràcter o de la posició.</i></p> <p>Anàlisi: Mentre tothom intenta endevinar qui és l'assassí, Wargrave retarda els seus esforços tot deixant clar que ningú està fora de sospita i intentant que els invitats no confiïn els uns amb els altres o formin aliances.</p>
Capítol 10	<p><i>Crec que podem prendre algunes mesures –va dir el jutge Mr. Wargrave.</i></p> <p><i>No tenim ni tant sols una idea de qui pot ser... –va dir Armstrong.</i></p> <p><i>El jutge es va acariciar la barbeta i va mormolar:</i></p> <p><i>Mireu , jo no diria ben bé això.</i></p> <p>Anàlisi: A pesar de les seves declaracions en el sentit contrari del capítol anterior, el jutge busca la complicitat del convidat més insegur, el doctor Armstrong.</p>
Capítol 12	<p><i>El jutge Mr. Wargrave es va acariciar la barbeta amb el dit.</i></p> <p><i>–Dubto molt que trobem res. El nostre assassí ha tingut molt de temps per empescar-se un bon amagatall. No crec pas que trobem aquest revòlver fàcilment.</i></p> <p>Anàlisi: Wargrave suggereix no seguir buscant el revòlver. Per què?</p>

Fer justícia pel seu compte. És el que pretén el jutge Wargrave quan planifica les morts a l'illa i tria les seves víctimes. Per tant, és el mòbil principal de tots els assassinats.

Les aparences enganyen. Tots els convidats semblen, en un principi, gent respectable. A pesar d'això, un d'ells és un assassí terrible, precisament el que sembla més professional i desperta menys sospites entre el grup.

Resposta oberta.

4.3

Fer cara de jutge. Tenir aspecte molt seriós, enfadat.

Advocats i procuradors, a l'infern de dos en dos. Són dues professions amb mala fama.

Feta la llei, feta la trampa. Quan s'estableix una llei, existeix la possibilitat de trencar-la.

La llei de l'embut. Tracte, norma, actuació etc., arbitraris, desigualment avantatjats.

Fer la llei a algú. Imposar-li la pròpia voluntat.

Violar la llei. Incomplir la llei.

4.4

a) Resposta oberta.

b) Resposta oberta.

c) Resposta oberta.

5

L'estructura de la novel·la: Quin misteri!

5.1

L'autora escriu el llibre en tercera persona per tal de mantenir la mateixa distància entre tots el personatges i assegurar el suspens. Només la confessió de Wargrave està escrita en primera persona.

5.2

El lector sap que ja que el títol de la novel·la és el mateix que el de la cançó, el destí dels convidats serà paral·lel al dels negrets de la cançó.

5.3

1. Marston
2. Mrs. Rogers
3. General Macarthur
4. Rogers
5. Miss Brent
6. Wargrave
7. Armstrong
8. Blore
9. Lombard
10. Vera

5.4

Resposta oberta. Exemples:

Deu pometes

Nou pometes té el pomer,
de nou una, de nou una;
nou pometes té el pomer,
de nou una en caigué.
Si mireu el vent d'on ve,
veureu el pomer com dansa;
si mireu el vent d'on ve,
veureu com dansa el pomer...

Cinc ampolles

Hi ha cinc ampolles a dalt de la paret (2)
però si una ampolla caigués per mala sort
queden quatre ampolles a dalt de la paret.
Hi ha quatre ampolles a dalt de la paret (2)
però si una ampolla caigués per mala sort
queden tres ampolles a dalt de la paret.
Hi ha tres ampolles a dalt de la paret (2)...

5.5

Títol original, publicat a Gran Bretanya el 1939.	<i>Ten Little Niggers</i>	<i>Deu Negrets</i>
Títol de l'obra de teatre publicada als Estats Units el 1946.	<i>And Then There Were None</i>	<i>I aleshores no en quedà cap</i>
Títol de la primera publicació als Estats Units el 1939.	<i>Ten Little Indians</i>	<i>Deu Petits Indis</i>

El títol també ajuda a la sensació d'angoixa, ja que, tant si el títol és *Deu Negrets* com si és *I aleshores no en quedà cap*, el lector sap molt abans que passi que els personatges moriran a l'illa.

5.6

Resposta oberta. Per exemple:

Quan tots estan convençuts que Emily Brent és l'assassina, ella jau morta a l'habitació del costat. Tot just Vera i Lombard comenten que el sospitós ha de ser Blore, troben el seu cos sense vida. Quan Vera mata Lombard, ella creu que ja ha mort l'assassí, però no és així.

